

Van de hoed en de rand:

Jeanne Griffioen-Lam

TEKST EN FOTO'S: JACOB MELISSEN

Over een brug, door een poort, gelijk links af weer door een poort. Deze afslag mis je bijna omdat je oog en je verstand even worden afgeleid door het schitterende kasteel dat door het nu kale geboomte zichtbaar is. Dan sta je op het stalplein. Het is een niet geheel vierkant plein, waarin hoge bomen zomers schaduw bieden aan stallen en dienstwoningen. Achter de hoge, tweezijdig openslaande deuren hebben vroeger de rijtuigen gestaan. Aan een lange zijde schitterend rood-wit geschilderde staldeuren. Daarachter de

Ongelofelijk mooi passen de verkeersborden in het dorpsbeeld van het pittoreske Haarzuilens. Overal elders vloeken ze met hun omgeving. Dat moet ook, anders zouden ze niet opvallen. In Haarzuilens echter staan alle huizen op grond die bij het kasteel behoort en dus zijn alle huizen in de kleuren van het landgoed 'de Haar' geschilderd. Die kleuren zijn rood en wit en dus gaan zelfs de dwangpijlen die je in een scherpe bocht naar rechts dwingen bijna verloren in de rood wit geschilderde achtergrond.

paarden van Piet Griffioen en Jeanne Griffioen-Lam. Toch wel een mooie tegenstelling in de namen Griffioen en Lam. Wat is er onschuldiger dan een lam en wat is er agressiever dan de mythologische Griffioen, een grijpvoegel met het bovenlijf van een adelaar

Noreen de Haar is een dochter van Jazz en Allure, de merrie met het flitsende achterbeen.

Met Gamine (v.Bentley) aan de linkerhand en haar Contango-dochter Mahalia de Haar aan de rechter op het stalplein.

Jeanne Griffioen met de 24-jarige Sarai voor kasteel 'De Haar'.

en het onderlijf van scherpe klauwen als poten.

Wit paard

Jeanne Griffioen heeft een leeftijd waarop het niet netjes is om haar die te vragen. Ze is bijna 30 jaar getrouwd en ze heeft twee dochters die het huis reeds uit zijn. Haar leven begon op een boerderij tussen Haarzuilens en Vleuten met op de baanderdeur een enorm wit paard geschilderd. Haar moeder overleed toen Jeanne amper één jaar oud was en in de kamer hangen drie foto's in één lijstje. Op de ene foto haar vader tijdens het melken van de koeien en twee van haar moeder. Eén op haar zondags en één te paard.

"Ik denk dat ik erfelijk belast ben. Van mijn moeder weet ik weinig meer dan dat ze gek op paarden was en uit eigen ervaring weet ik dat het met m'n vader net zo was. Ik was dertien en kreeg m'n eerste Shetlander. Eigenlijk was ik er al te groot voor en dus deden we samen spelletjes. De shet sprong over een hindernis en ik ook, maar dan terwijl ik ernaast liep. Dat soort dingen."

"Mijn vader kocht de paarden bij Cees Hoogendoorn en daar werd mee de gewerkt. Omdat ik er ook mee reed bij de landelijke rijvereniging de Kasteelruiters hield mijn vader wel rekening met het veelzijdige gebruik en waren ze dus moderner van type dan de meeste paarden op dat moment."

Voor mij is het echte fokken begonnen met de Kurassier-dochter Perla en uit die merrie hebben we nog steeds paarden op stal. Die Perla werd gedekt door Eclatant, daar kwam de merrie Ineke van, die van mijn broer werd.

Met Maria Callas en

Aristoteles Onassis in

een huifkar door het bos

Toen stond hier in de buurt de Russische Orloff-druver Krik. Een hoogedeelde schimmelhengst met een stokmaat van 1.84, waar ook monté mee werd gedraafd."

Bas Seldenrijk

"Krik werd niet goedgekeurd en ik had op het gebruik van die hengst aangedrongen. Mijn vader en broer waren teleurgesteld dat ze die merrie door een niet-goedgekeurde hengst hadden laten dekken en dus kocht ik, nog in de merrie, dat veulen. De merrie Mi-

randa werd aangeboden voor inschrijving in het hulpstamboek en ik vergeet nooit weer dat Bas Seldenrijk toen zei: 'Als jullie daar een H op branden verneder je dat paard. Ze is zo mooi'. We gingen naar huis met een hulpboekpapier, maar geen H op de hals. Met die merrie ben ik dubbel Z geworden. Ook in de fokkerij heeft ze het goed gedaan, want ze was dan wel hulp-boeker, ze is toch prestatie-merrie geworden."

"Toen mijn broer trouwde ben ik op kamers gegaan, maar ik had geen plek voor mijn paard. Op het kasteel stonden twee volbloeds en toen heb ik de rentmeester aangeboden om die paarden te verzorgen. Als betaling zou ik dan gratis mijn merrie mogen stallen. Daar ging mevrouw De Greef mee akkoord. Die kende mij, want voordien gaf ik de kinderen van de Baron van Zuylen van Nijeveld in september al paardrijles. Dat was de enige maand van het jaar waarin het kasteel bewoond was."

"Met één van de twee volbloeds, King Pelius,

om daar een volle broer van King Pelius te kopen die luisterde naar de naam Ramsin. Jaap Werners waarschuwde ons al: je moet vragen waarom die hengst zo weinig in de fokkerij wordt ingezet. Bij navraag bleek hij over slechts één bal te beschikken. Dus hebben we hem laten staan."

"Nadat de kinderen van de baron van de pony's waren afgegroeid werd de merrie Hestia gekocht. Vader van deze merrie was de hengst Dollar. Door deze combinatie bleek zij ingeteeld te zijn op L'Invasion. We hebben veel met haar gefokt en haar eerste kind van Pericles xx heb ik tot ZZ dressuur gereden. Op de foto's allemaal ééntjes. Jammer genoeg heeft Hestia slechts twee levend geboren merrieveulens gebracht, maar in de sport heeft haar nafok zich nadrukkelijk bewe-

fiens die beslisten bij welke hengst gedekt werd.

Stalplein

Het leven op het stalplein van een kasteel lijkt voor een buitenstaander niet verkijselijk. De baas, de baron, ziet toe en behoort alles te horen van zijn personeel over het personeel. Je denkt al snel aan een leven waarin feodale toestanden heersen, zoals dat gebruikelijk was rond de eeuwwisseling toen het middeleeuws aandoende kasteel 'de Haar' werd gebouwd. Je bent als buitenstaander geneigd om zo'n baron, die het zich kan permitteren om slechts één maand per jaar op het kas-

"Galop en springen

moeten we ook in de

beoordeling meenemen"

teel te wonen, de rol toe te dichten van Koning, Politieagent, Burgemeester en Dictator in één. Het blijkt heel anders te zijn.

Jeanne Griffioen: "Wij zijn honderd procent vrij in ons doen en laten. Nu wonen hier nog twee gezinnen die een functie hebben op het kasteel en de andere vier gezinnen hebben elders werk. Toen we hier kwamen wonen werkte iedereen hier op het stalplein en op het kasteel. Het gaat er om dat je elkaar verstaat en eerlijk tegen over elkaar bent. Is dat je instelling, dan is er op basis van wederzijds vertrouwen heel veel mogelijk."

"Er komen veel gasten van de baron en velen daarvan rijden paard. Het is dan een logische zaak dat de paarden voor de volle honderd procent betrouwbaar zijn. Sean Connery, John Wayne, Roger Moore en vele anderen hebben op Sarina gereden. Als één van die mensen van het paard gevallen zou zijn zou ik het mezelf hebben aangerekend. Het is immers mijn taak er voor te zorgen dat er rijpaarden klaar staan voor de gasten van de baron waarmee het vertrouwd is dat mensen, die soms lange tijd niet hebben gereden, het bos in kunnen. Het is trouwens schitterend om te zien hoe mensen met herwonnen zelfvertrouwen van een paard stappen. Het lijkt soms wel of ze een andere mens zijn geworden."

Prachtige aria

"Er zijn ook gasten die niet kunnen paardrijden en daarvoor hebben we heel lang een kleine huifkar gehad met een Shetlander ervoor. Zo heb ik Maria Callas en Aristoteles

' Staat opgesteld: Mahalia de Haar (v. Contango). Jeanne Griffioen: "Een paard moet iets aparts hebben."

heb ik nog meegedaan aan de Nederlandse Kampioenschappen springen voor dames. King Pelius was een zoon van Le Haar xx, die je ook tegenkomt in de pedigrees van Gag, Frontale le Hare, Le Val Blanc en vele, vele andere hengsten. Het was in de jaren van Janny Morsink met Battle Burn, Mady Koster met zo'n grote Holsteiner, Irene Wagemarkers-Janssen, Arlette Westerhuis met Fair Quota (zij wonnen in Hoofddorp), en Laurence van Droogenbroek. Met King Pelius won ik de puissance tijdens het Gouden Ei in Barneveld over 1.90. Bijna had ik nog het Zspringen op de Levade gewonnen, maar op een oxer ging het fout."

Parijs

"Een paar jaar later ben ik samen met Piet en Johan Venderbosch nog naar Parijs geweest

zen. Een jonge Le Val Blanc is naar Zwitserland verkocht voor de springsport, een jonge Pantheon liep onder de naam Endless Love onder René Sikkens, van Exkurs bracht ze Westfalia Precision van Carolein Lankester, een zoon van Pericles werd verkocht naar Japan, één van Cadmus werd verkocht aan Jos van Eggelen, een zoon van Saros is verkocht naar Denemarken en de Royal Dublin merrie Ondine werd naar België verkocht. Van Pantheon kwam de merrie Polifelia die twee weken

voor de UTV stierf. Er zijn weinig merries die op zo'n prestatie-gerichte nafok kunnen bogen", zegt Jeanne vol trots." Dat de merrie van de baron was is niet meer dan een bijkomstigheid; het waren immers de Grif-

Kon John Wayne écht paardrijden?

Onassis door het bos gereden en het meege- maakt dat Maria Callas in het bos zo'n prachtige aria zong".

Als bewijs komt het plakboek op tafel en daar zie je Maria Callas breed lachend zitten

in de huifkar getrokken door een shet, terwijl Jeanne de leidsels voert. "Brigitte Bardot is hier geweest en de toenmalige poortwachster liet Gunther Sachs von Opel bij de poort staan. Er is ons vaak geld geboden door paparazzi om foto's te maken van de gasten van de baron, maar daar hebben we natuurlijk altijd nee tegen gezegd. Dat wederzijdse vertrouwen houdt voor ons ook Horen, Zien en Zwijgen in." "Schrijf dat nu niet op", dringt Jeanne aan, maar ze ziet dat ik het toch doe en dus zwijgt ze op mijn vraag: kon John Wayne echt goed paardrijden?

Eerlijk

Jeanne Griffioen-Lam jureert paarden en het mooie daarvan vindt ze zelf dat ze op die wijze de mensen eerlijk kan inlichten en voorlichten. "Ik heb er zelf nooit zo veel moeite mee om eerlijk te zijn tegenover eigenaren van een paard. Dat gebrek aan eerlijkheid merk ik bij anderen nog wel eens. Ik

ben er een tegenstander van om tegen eigenaren van een paard waaraan iets fundamenteels mankeert te zeggen: 'Het lukt dit jaar niet, probeer het 't komende jaar nog eens'. Dat gebeurt naar mijn mening nog te vaak. Ik kan zelf enorm genieten van een mooi, functioneel bewegend paard, maar ik vind het steeds moeilijker worden om in alle gevallen de paarden tot hun recht te laten komen in de keuringsbaan. Omdat we steeds meer paarden zien die de springpaardrichting uitgaan zouden ook de galop en het springen in de beoordeling meegenomen moeten worden."

"Daarbij moeten we natuurlijk zorg hebben dat we paarden behouden die met kracht van de vloer kunnen draven. Naar mijn mening wordt er steeds minder secuur gekeken naar de paarden die in het stamboek worden ingeschreven. Juist bij die stamboekinschrijving moet veel strenger op de correctheid van het paard worden gelet. Er komt een van achteren uit komisch bewegend paard voor

de stamboekopname-commissie, die door de inspecteur naar de veterinaire wordt verwezen. Dan wordt dat paard ingeschreven als op de foto's niets te zien is. Feit blijft echter dat het paard beweegt op een wijze die we niet willen zien. Over dat soort zaken wordt te weinig gesproken met inspectie en hoofdinspectie."

"Wat ik wel als uitermate prettig heb ervaren was de jurybijeenkomst van enige tijd geleden in Bunnik. Daar heb je een klankbord, daar kan men zijn inzichten verdiepen en daardoor worden meningen bijgesteld. Dan wordt ook duidelijk dat het allemaal niet zo gemakkelijk is als 't lijkt."

Iets speciaals

"Ik wil in de baan in ieder geval een paard zien dat iets speciaals heeft. Dat mag een hoofd zijn of een oog, maar er moet iets zijn dat de aandacht trekt. Dan moet een paard correct gebouwd zijn en functioneel bewegen. Die correcte bouw en beweging heb je in de sport nodig. Je kunt je ook wel redden met een iets minder vlijtig achterbeen, maar dan heb je een paar jaar meer nodig dan met een paard dat van nature dat vlijtige achterbeen wel heeft. Heeft een paard datgene wat je nodig heb in de sport van nature meegekregen dan kun je gelijk aan het werk."

"Toen ik begon als jurylid hadden veel juryleden extra waardering voor een paard dat wel drie, vier hoeven kon overstappen. Probleem bij die paarden is dat ze onder het zadel heel gemakkelijk in telgang gaan. Eén voetje overstappen is genoeg en dan zijn ze ook vaak heel zuiver in de stap. Dat heb ik altijd als het grootste voordeel ervaren als jurylid. Ik heb zelf gereden en rij nog steeds de eigen fokproducten. Dan kom je de problemen van de exterieurkeuringen onder het zadel tegen".

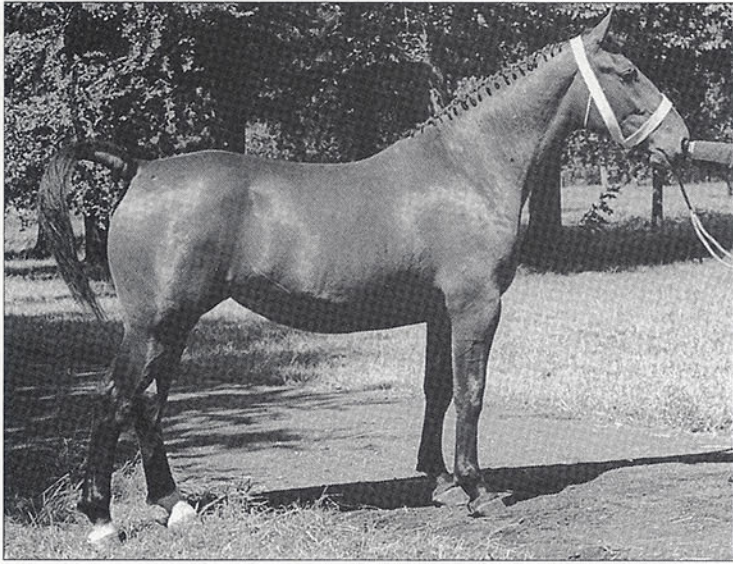
We zitten in de kamer die over het stalplein uitkijkt. De avond valt bijna bedaagd over het rood-witte land van Haarzuilens. De stilte is tastbaar en Bommeliaanse gedachten komen bovendrijven. Kasteel 'de Haar' als het voorvaderlijk slot dat nog net geen eeuw oud is. Hoe de ijselijke wind van achter de Zwarte Bergen aan komt waaien en zich wringt en wrocht om knierpend kreupelhout. Terwijl de luiken kleppen in de haken die ze openhouden. Zonder overigens in Jeanne het vrouwelijke equivalent te zien van Joost. Meer een Tom Poes, die haar eigen fokkerij en de fokkerij van de baron handen en voeten heeft gegeven zonder daarvoor een list te hebben hoeven bedenken. Gewoon gebaseerd op nuchter verstand.

Over vijf jaar

"Weet je hoe de keuring van Utrecht er over vijf jaar uit ziet?", vraagt ze. "Paardenmensen zijn behoudend, dus moeten we dit jaar beginnen met een show, waarin we de in de springrichting gefokte paarden los in een

Kaith de Haar (Graaf Grande x Renville) houdt de relatie met Jeanne's ouderlijk huis levend.

Perla is de stammoeder van de lijn waarmee Jeanne en Piet Griffioen nu nog steeds fokken. Deze fraaie Kurassier-dochter uit de stam van Cees Hoogendoorn is de grootmoeder van Miranda (Krik x Eclatant), Jeanne's eerste merrie.

kooi laten galopperen en springen. Daar zouden alle paarden aan mee moeten kunnen doen waarvan de eigenaren denken dat het springpaarden zijn. Paarden die in de dres-

In de springrichting is veel safer gefokt dan in de dressuurrichting. Er wordt veel nadrukkelijker een springpaard gefokt dan een dressuurpaard".

suurrichting gefokt zijn moeten ook in de kooi, want dan kan de galop worden beoordeeld. Dan maak je een klassement waarin je het exterieur meeneemt en daar komt een winnaar van. Van het los lopen in de kooi maak je een klassement en van het springen. Zo krijg je een overall-winnaar, want een fokpaard moet een aantal zaken in zich verenigen. Probleem is dat te veel mensen te nadrukkelijk gericht zijn op het eindprodukt, 't sportpaard, terwijl ze niet kijken naar de fok in een paard. Kijk eens naar de laatste hengstenkeuring.

Een handvol vragen

1. *Wat is het beste paard dat je ooit hebt gezien?*
Milton.
2. *Waar ben je het meest blij mee?*
Met m'n beide dochters.
3. *Wat stemt je het meest droevig?*
Als mensen niet eerlijk zijn.
4. *Als je alle schepen achter je mocht verbranden, wat ging je dan doen?*
Weer met paarden werken.
5. *Wie is je lievelingsschilder?*
Van Gogh.
6. *Wie is de grootste sportmens?*
Nellie Coomans.
7. *Waar zou je willen sterven?*
Hier op het stalplein, maar a.u.b. niet in een bejaardenhuis.
8. *Wie zou je het liefst willen ontmoeten?*
M'n vader. Ik heb nog zoveel vragen.
9. *In welk land zou je willen wonen?*
Frankrijk.
10. *Wat is je liefste bezigheid, naast de paarden?*
Aandacht geven aan andere mensen.

De paarden van Jeanne Griffioen

Ze fokken Limousin-runderen, Labradors en paarden. De trots van de stal is de nu 20-jarige Sarai. Genoemd naar de vrouw van Abraham, die pas op 99-jarige leeftijd voor het eerst moeder werd. Sarai bracht op elfjarige leeftijd haar eerste veulen, nadat ze als driejarige gult was gebleven. Negen jaar later lukte het, maar toen had de merrie een dressuurloopbaan achter de rug die haar tot in het ZZ bracht. Sarai is een stermerrie van Persian Path xx uit de prestatiemerrie Miranda, die in het hulpboek is ingeschreven en Krik als vader heeft. Via deze merrie houdt Jeanne de relatie met haar vader in stand. Uit Sarai werd van de veulenboekhengst Bravour (Saluut x Juburg) de merrie Endure geboren, die nu in België in de lichte tour dressuur loopt. Toen bracht Sarai de merrie Faith le Haar (v.Renville) die M-springen is. Imanuelle (v.Rex Magna xx) loopt in de dressuur, terwijl Ksar le Haar (v.Elcaro) aan de barones is verkocht die er in Groot-Brittannië dressuur mee rijdt. Levi le Haar (v.Elcaro) wordt door Karin Zwart uitgebracht in de dressuur, terwijl Natan le Haar bij Hans Bernoski staat.

De kampioensmerrie Allure is een dochter van Le Mexico uit de merrie Omara (v.Ivanhoe). Allure werd op anderhalfjarige leeftijd gekocht bij de fokker H.F. Hengeveld te Eibergen. Empereur (v.Nimmerdor) was haar eerste veulen en die werd als wachthengst goedgekeurd. Op basis van de afstammelingenkeuring werd Empereur afgevoerd. Een jonge Able Albert overleed en

een zoon van Katell brak op driejarige leeftijd in de paddock een been. Hetzelfde lot was een drie weken oud merrieveulen van Mytens beschoren. Improver (v.Rex Magna) loopt bij Hans Bernoski, Jack (v.Ecuador) werd verkocht aan Jan Greve, waar hij op tweejarige leeftijd stierf aan koliek. Kevin (v.Sultan) is verkocht naar Zeeland, Loyd (v.Donnerhall) is verkocht naar Engeland voor de dressuursport. Maureen (v.Burggraaf) staat nog op het stalplein, evenals Noreen (v.Jazz). Allure is nu weer drachtig van Jazz.

"Allure heeft in mijn ogen het perfecte, zeer vlijtige achterbeen en dus kun je er beide kanten mee op", aldus Jeanne.

Dan is er de merrie Gamine (v.Bentley) uit de Exkurs-dochter Beauty, gefokt door Aaldering uit Vught. Haar zoon Kenneth (v.Burggraaf) haalde de tweede bezichtiging en is verkocht aan Venderbosch. Le Haar (v.Voltaire) is een sterhengst in eigendom van Hans Bernoski. Mahalia (v.Contango) is als veulen verkocht en Namiro is van G. Ramiro Z en deze merrie is nog in bezit van de Griffioens. Gamine is nu drachtig van Concorde.

De laatste fokmerrie is Kaith le Haar en dat is een dochter van Graaf Grande uit de merrie Faith le Haar, die Renville als vader heeft en Sarai als moeder. Deze merrie is niet te koop, want zij moet in de toekomst de relatie met Perla en Jeanne's vader en de boerderij met de witte paarden op de schuurdeur levend houden. Kaith is drachtig van Dominard van de Juwelenhof.